

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 45/08-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti K., a. s., L., zastúpenej advokátom Mgr. M. U., Z., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva zaručeného čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. januára 2007 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 262/06 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti K., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. mája 2007 doručená sťažnosť spoločnosti K., a. s., L. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom zaručeného čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 3

Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) z 11. januára 2007 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 262/06.

Zo sťažnosti vyplýva, že krajský súd označeným rozhodnutím na základe odvolania sťažovateľky potvrdil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 98/06-46 z 20. júla 2006, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľky na priznanie náhrady škody spôsobenej rozhodnutím okresného súdu - vydaním poverenia na vykonanie exekúcie č. 5613*014530 z 28. augusta 2003 - proti sťažovateľke, ktorá v skutočnosti povinnou nebola.

Sťažovateľka v podanej sťažnosti uviedla, že v dôsledku pochybenia okresného súdu prebiehalo proti nej exekučné konanie vedené pod sp. zn. EX 161/2003 na základe exekučného titulu - rozsudku krajského súdu č. k. 38 Cb 463/96-162 z 29. októbra 2001, ktorým však bola uložená povinnosť subjektu odlišnému od sťažovateľky, pričom sťažovateľka nebola ani právnym nástupcom tohto iného subjektu. Sťažovateľke bolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie 4. septembra 2003, tá však proti nemu podala námietky, ktoré súdny exekútor doručil okresnému súdu na rozhodnutie 24. septembra 2003. Sťažovateľka ale za podané námietky nezaplatila súdny poplatok, čo v sťažnosti odôvodnila tým, že *„v čase, keď sme mali zaplatiť súdny poplatok, sme mali účty blokované a je logické, že sme ho zaplatiť nemohli. Súdny poplatok vo výške 105.800,- Sk je pomerne vysoký a zablokovanie účtov nie je ani dôvodom na podanie návrhu na oslobodenie od súdneho poplatku“*. Okresný súd 11. novembra 2003 konanie o námietkách sťažovateľky zastavil z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Proti tomuto rozhodnutiu sa sťažovateľka odvolala, krajský súd však prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

Na základe toho sťažovateľka 3. februára 2004 doručila okresnému súdu návrh na zastavenie a odklad exekúcie. V sťažnosti uvádza, že *„Napriek tomu, že súd mal vedomosť o tomto návrhu neprimerane dlhú dobu, nebol schopný o ňom rozhodnúť v primeranej lehote. Počas tejto doby sa súd zaoberal rôznymi v zásade nepodstatnými úkonmi, namiesto toho, aby skúmal meritum nášho návrhu. V danej exekúcii exekútor*

postihol náš majetok do sumy takmer 3 milióny korún. Ide o sumu, ktorá bola značne vysoká a jej strata mala pre našu spoločnosť veľmi negatívny dopad. Máme za to, že rozsah vedenej exekúcie mal súd nútiť k väčšej aktivite v tejto veci“.

Okresný súd uznesením č. k. 10 Er 319/2003-137 z 5. augusta 2004 návrh sťažovateľky na zastavenie a odklad exekúcie zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, na základe ktorého krajský súd uznesením č. k. 15 CoE 90/2004-156 z 22. septembra 2004 napadnuté uznesenie okresného súdu zmenil tak, že exekúciu vedenú proti sťažovateľke zastavil. Podľa sťažovateľky *„je nepochybné a vyplýva to aj z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici, že k pochybeniu došlo zo strany Okresného súdu Žiar nad Hronom resp. jeho konkrétneho pracovníka, pretože súd mal pred vydaním poverenia súdnemu exekútorovi riadne zistiť povinného resp. jeho právneho nástupcu. (...) Za toto nezákonné rozhodnutie, ktorým bola (...) spôsobená škoda, nesie štát zodpovednosť podľa zákona č. 58/1969 Zb.“.*

Sťažovateľka následne zaslala oprávnenému, súdnemu exekútorovi i skutočnému povinnému výzvy na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré však *„boli bezvýsledné“*, a preto požiadala Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) o predbežné prerokovanie jej nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím okresného súdu. Keďže ministerstvo v zákonnej lehote nárok na náhradu škody neuspokojilo, sťažovateľka podala 18. mája 2006 na okresnom súde žalobu o náhradu škody v sume, ktorú od nej nezákonne vymohol súdny exekútor. Okresný súd jej žalobu 20. júla 2006 zamietol s odôvodnením, že sťažovateľka nevyužila opravný prostriedok proti rozhodnutiu, ktorého nezákonnosti sa dovoľávala, pričom okresný súd nezistil, že by išlo o prípad hodný osobitného zreteľa [§ 3 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“)], ktorý by splnenie tejto podmienky nevyžadoval. Okresný súd tiež v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že sťažovateľka poukazovala na poverenie na vykonanie exekúcie ako na nezákonné rozhodnutie, *„ale k zrušeniu rozhodnutia súdu došlo v prípade v uznesení Okresného súdu v Žiari nad Hronom, ktorými nebolo vyhovené návrhu (...) na zastavenie exekúcie prípadne*

na jej odklad“. Ak by sťažovateľka využila „riadny opravný prostriedok proti vydanému povereniu na vykonanie exekúcie mohla byť skúmaná i správnosť v osobe povinného v tomto rozhodnutí k čomu však nedošlo práve z dôvodu sa správania samotného navrhovateľa (sťažovateľky, pozn.). V dôsledku tejto skutočnosti bola exekúcia vykonávaná oprávnene do času kedy Krajský súd v Banskej Bystrici dňa 22. 9. 2004 nezmenil rozhodnutie Okresného súdu v Žiari nad Hronom zo dňa 5. 8. 2004 a to tak, že exekúciu zastavil“.

Proti prvostupňovému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 16 Co 262/06-93 z 11. januára 2007 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že okresný súd správne poukázal na námietky sťažovateľky ako na opravný prostriedok podľa § 3 zákona č. 58/1969 Zb., ktorý síce využila, ale z titulu nezaplatenia súdneho poplatku došlo k zastaveniu konania o námietkach. Krajský súd zdôraznil, že *„konanie o námietkach povinného proti exekúcii je sporom o začatie exekúcie, kde exekučný súd na základe námietky povinného rozhoduje o otázke, či sa exekúcia začala oprávnene. Námietkami sa sleduje, aby súd - tým, že námietkám vyhovie - rozhodol, že exekúcia na majetok povinného sa nezačala oprávnene a aby následne exekúciu zastavil. (...) Podanie námietok je však spoplatnené. (...) Nezaplatenie súdneho poplatku, napriek výzve súdu na jeho zaplatenie, má za následok zastavenie konania o námietkach. Proti uzneseniu o zastavení konania o námietkach pre nezaplatenie súdneho poplatku je odvolanie prípustné. Toto konanie nie je spoplatnené a v rámci neho bolo možné žiadať aj o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov (...)“*. Keďže sťažovateľka túto možnosť nevyužila, dospel krajský súd, podobne ako okresný súd, k záveru, že sťažovateľka nevyužila všetky opravné prostriedky na to, aby došlo k zastaveniu exekúcie.

Krajský súd nevyhovel odvolaniu sťažovateľky aj preto, že *„nárok na náhradu škody, spôsobenej nezákonným rozhodnutím v občianskom súdnom konaní, môže byť voči štátu úspešne uplatnený až vtedy, keď žiadateľ nemôže účinne dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z dôvodu neoprávneného majetkového prospechu - bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný mu ho vydať“*. Sťažovateľka

podľa názoru krajského súdu neuplatnila náhradu škody voči súdnemu exekútorovi napriek tomu, že tento zo zákona zodpovedá za škodu tomu, komu ju spôsobil on alebo jeho zamestnanci v súvislosti s činnosťou podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Podľa krajského súdu z konania nepochybne vyplynulo, že sťažovateľka sa nepokúsila *„uspokojiť v občianskoprávnom konaní svoju pohľadávku z dôvodu bezdôvodného obohatenia sa, prípadne náhrady škody voči iným, prvotne zodpovedným subjektom (...)“*.

V závere odôvodnenia krajský súd nevyslovil, že proti jeho rozsudku je dovolanie prípustné, pretože otázka, či podľa zákona č. 58/1969 Zb. možno uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným vydaním poverenia v exekučnom konaní, keďže niet orgánu, ktorý by toto nezákonné rozhodnutie zrušil, nezakladá podľa jeho názoru záver o tom, že rozhodnutie o nej je rozhodnutím po právnej stránke zásadného významu.

Sťažovateľka nesúhlasí s názorom krajského súdu o nevyužití všetkých prostriedkov na zrušení rozhodnutia vedúceho ku vzniku škody, *„nakoľko rozhodnutie na podklade ktorého sme žiadali náhradu škody ani zrušiť nemožno, pretože nie je orgán, ktorý by ho zrušil. Exekúciu možno len zastaviť. Týmito skutočnosťami sa krajský súd podrobnejšie nezaoberal. Nezaoberal sa taktiež ani skutočnosťou, či sa vôbec zákon č. 58/1969 Zb. vzťahuje na konkrétny prejednávaný prípad“*.

V súvislosti s argumentom krajského súdu, že bolo potrebné sa najprv pokúsiť o uspokojenie z bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto prospach získal, sťažovateľka zdôraznila, že v konaní preukázala, že na vydanie bezdôvodného obohatenia opakovane vyzvala súdneho exekútora i oprávneného. Bezdôvodné obohatenie na ich strane je však *„diskutabilné, nakoľko navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené“*. Podľa sťažovateľky nebolo reálne ani *„domôcť sa vydania bezdôvodného obohatenia od skutočného povinného (...), nakoľko po vstupe tejto spoločnosti do konkurzu dňa 19. 10. 1998, bola táto spoločnosť dňa 18. 5. 2004 (...) vymazaná z obchodného registra“*.

Sťažovateľka však tvrdí, že zákon ani súdna prax nevyžadujú podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia ako nevyhnutnú podmienku na uplatňovanie náhrady škody.

Sťažovateľka tiež nesúhlasí s názorom krajského súdu, že jeho rozhodnutie nie je rozhodnutím po právnej stránke zásadného významu.

Podľa sťažovateľky *„krajský súd sa vôbec v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal skutočnosťami tvrdenými v odvolaní a ako aj na pojednávaní konanom dňa 11. 1. 2007, ktorými sme preukazovali okolnosti hodné osobitného zreteľa a v tomto smere je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné“*.

Sťažovateľka zhodnotila závery krajského súdu ako *„čisto formalistické a z ústavnoprávneho hľadiska ich nie je možné (s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam prípadu) akceptovať“*. Sťažovateľka vyjadrila aj názor, že *„súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. (...) Sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu však neobsahuje dostatočné odôvodnenie. Ide jednak o nami tvrdené dôvody hodné osobitného zreteľa, s ktorými sa krajský súd vo svojom rozhodnutí vôbec nevysporiadal. Taktiež otázkou, či vôbec možno priamo aplikovať zákon č. 58/1969 Zb., nakoľko nešlo o špeciálne zrušenie nezákonného rozhodnutia (poverenia), sa krajský súd vôbec nezaoberal a v tomto smere svoje rozhodnutie neodôvodnil. (...) Krajský súd tak ako aj okresný súd vôbec zákon č. 58/1969 Zb. nevykladali extenzívne, ale čisto formalisticky bez spravodlivého posúdenia veci“*.

Sťažovateľka poukázala na potrebu rozširujúceho výkladu zákona č. 58/1969 Zb. vzhľadom na zmenu spoločenských pomerov po roku 1989, a to v kontexte príslušných ustanovení ústavy i listiny. *„Okresný ako aj krajský súd rozhodol v rozpore s judikatúrou ústavného súdu, z ktorej vyplýva právo účastníka konania, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, majúcej základ v právnom poriadku vrátane medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a ktoré sú súčasťou jej právneho poriadku (IV. ÚS 77/02). Ústavne súladný výklad relevantnej právnej úpravy vyžadoval, aby okresný súd a krajský súd ako primárni ochrancovia základných práv*

a slobôd (I. ÚS 9/00) prihliadali pri výklade aplikovaných právnych noriem k požiadavkám vyplývajúcim z čl. 6 ods. 1 a z čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čo nerealizovali ani okresný súd a ani krajský súd. Medzi zisteným skutkovým stavom a uskutočnenou aplikáciou práva je extrémny nesúlاد.

Práve tento extrémny nesúlاد je podľa skutkových zistení a právnych záverov krajského súdu dôvodom pre zásah ústavného súdu do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov (...).

Tým, že okresný a krajský súd prísne formálne a reštriktívne vykladali zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ich závery treba hodnotiť ako nekonformné vo vzťahu k Ústavou a Dohovorom proklamovanému prístupu každého na spravodlivé súdne konanie, na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a rozhodnutím orgánu štátu.“

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 16 Co 262/06 zo dňa 11. 1. 2007 bolo porušené základné právo spoločnosti K., a. s., so sídlom L., (...) na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 3 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky.

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 16 Co 262/06 zo dňa 11. 1. 2007 zrušuje, vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

Spoločnosti K., a. s., so sídlom: L., (...) priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 500.000,- Sk (slovom päťstotisíc slovenských korún), ktoré jej je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný nahradiť (zaplatiť) spoločnosti K., a. s., so sídlom L., (...) trovy konania v sume 7.425,30 Sk na účet jej právneho zástupcu Mgr. M. U., advokáta, so sídlom Z. vedený vo (...).“

Podaním doručeným ústavnému súdu 4. júna 2007 sťažovateľka oznámila, že 29. mája 2007 podala podnet na mimoriadne dovolanie proti predmetnému rozsudku krajského súdu. Dňa 29. októbra 2007 sťažovateľka doručila ústavnému súdu fotokópiu oznámenia Krajskej prokuratúry v B. o odložení jej podnetu na podanie mimoriadneho dovolania ako nedôvodného.

II.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh podľa konštantnej judikatúry ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

K predloženej sťažnosti ústavný súd tiež uvádza, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

V úvode odôvodnenia svojho rozhodnutia ústavný súd zdôrazňuje, že podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. (...) a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Toto pravidlo sa vzťahuje aj na základné právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom zaručené čl. 46 ods. 3 ústavy. Zákon č. 58/1969 Zb., ktorý ustanovenie čl. 46 ods. 3 ústavy vykonával do 30. júna 2004 bol od 1. júla 2004 nahradený zákonom č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení zákona č. 215/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“).

Ak sa teda sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 3 ústavy, potom musí preukázať, že napriek tomu, že naplnila všetky podmienky ustanovené zákonom o zodpovednosti za škodu, náhrada škody nebola v rámci predbežného prerokovania jej nároku (§ 9 zákona o zodpovednosti za škodu) a následne ani všeobecnými súdmi priznaná. To platí o podmienkach tak hmotno-právneho, ako aj procesno-právneho charakteru. Inými slovami, ak by sťažovateľka preukázala, že splnila všetky podmienky úspešného uplatnenia náhrady škody a že využila všetky právom ustanovené prostriedky, ktoré jej právne predpisy na dosiahnutie úspechu v procese uplatnenia náhrady škody priznávajú, no napriek tomu jej náhrada škody nebola priznaná, bola by založená právomoc

ústavného súdu na vyslovenie porušenia jej základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 3 ústavy.

Zo sťažnosti aj napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva ako nesporná skutočnosť, že v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 161/03 vznikla sťažovateľke škoda, a takisto je nepochybné, že táto škoda vznikla v dôsledku nezákonnosti exekučného konania, pretože bolo vedené proti subjektu, ktorý nebol v právnej pozícii povinného ani nespĺňal podmienky ustanovené v § 37 ods. 3 a 4 Exekučného poriadku v znení platnom a účinnom v čase, keď predmetné exekučné konanie prebiehalo. Možno teda uzavrieť, že podmienky hmotno-právneho charakteru sťažovateľka splnila.

Skúmanie procesno-právnych požiadaviek na úspešné uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa sústreďí na zisťovanie, či v konkrétnom prípade boli účinne využité právne prostriedky nápravy nezákonného právneho stavu uvedené v § 3 ods. 1 písm. a) zákona o zodpovednosti za škodu a či v prípade, ak škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím, bolo toto rozhodnutie zrušené príslušným orgánom pre jeho nezákonnosť [§ 4 ods. 1 písm. a) zákona o zodpovednosti za škodu].

Ústavný súd zistil, že sťažovateľka uplatnila proti upovedomeniu o začatí exekúcie námietky (§ 50 Exekučného poriadku), konanie o nich však okresný súd zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľka uviedla, že v čase podania námietok boli jej účty, z prostriedkov ktorých by mohla súdny poplatok uhradiť, zablokované, ústavný súd sa však stotožňuje s názorom krajského súdu uvedeným v odôvodnení jeho rozsudku, že *„proti uzneseniu o zastavení konania o námietkach pre nezaplatenie súdneho poplatku je odvolanie prípustné. Toto konanie nie je spoplatnené a v rámci neho bolo možné žiadať aj o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov...“*. Len v prípade, ak by bola sťažovateľka podala odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania o námietkach a v rámci neho aj bola žiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, pričom jej žiadosti by nebolo vyhovené a uznesenie o zastavení konania o námietkach by bolo potvrdené, mohol by ústavný súd (ale aj krajský súd) konštatovať, že účinne využila všetky prostriedky

nápravy, ktoré jej zákon priznáva. Ak totiž tieto procesné možnosti sťažovateľka nevyužila, vystavila sa riziku kontumácie v podobe zastavenie konania o námietkach. V dôsledku toho jej námietky neboli meritórne prerokované a možno uzavrieť, že nesplnila procesno-právnu podmienku ustanovenú v § 3 zákona o zodpovednosti za škodu.

K námietke, že krajský súd neinterpretoval ustanovenia zákona o zodpovednosti za škodu rozširujúco, považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že súhlasí s názorom sťažovateľky o potrebe istého rozšírenia výkladu zákona o zodpovednosti za škodu (nadobudol účinnosť 1. júla 1969) v nadväznosti na text ústavy, listiny a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že sťažovateľka zastávala v konaní pred všeobecnými súdmi názor, že nezákonným rozhodnutím spôsobujúcim škodu bolo poverenie na vykonanie exekúcie, ktoré vydal okresný súd súdnemu exekútorovi. Podľa jej názoru, „*ak Krajský súd v Banskej Bystrici (...) exekúciu (...) zastavil a súdny exekútor musel vrátiť poverenie vydané Okresným súdom v Žiari nad Hronom, pri extenzívnom výklade zákona č. 58/1969 Zb. by bolo možné túto skutočnosť považovať za zrušenie rozhodnutia*“. Táto argumentácia bola použitá aj v odôvodnení sťažnosti podanej ústavnému súdu.

Ústavný súd sa nestotožňuje s takouto potrebou extenzie pri interpretácii ustanovení zákona o zodpovednosti za škodu. Ak tento zákon hovorí o nezákonnom rozhodnutí, musí ísť o taký individuálny právno-aplikačný akt, ktorý má priame právne účinky pre poškodeného. Poverenie na vykonanie exekúcie však takéto účinky vykazuje len voči osobe súdneho exekútora. Ide totiž o procesný úkon exekučného súdu adresovaný súdnemu exekútorovi, na základe ktorého môže súdny exekútor začať vykonávať exekúciu (§ 36 ods. 2 druhá veta Exekučného poriadku). Po udelení poverenia môže súdny exekútor upovedomiť povinného o začatí exekúcie, a tým mu zakázať nakladanie s majetkom, ktorý podlieha exekúcii (§ 47 ods. 1 Exekučného poriadku). Z uvedeného je zrejmé, že poverenie na vykonanie exekúcie nevykazuje priame právne účinky voči osobe povinného, preto nakoniec povinný voči nemu ani nemôže využiť žiadne

opravné prostriedky (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku). Až upovedomenie o začatí exekúcie je procesným úkonom súdneho exekútora, ktorým vznikajú priame právne účinky voči povinnému [§ 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku], a preto môže povinný proti upovedomeniu podať námietky. Aj v okolnostiach posudzovaného prípadu tak škodu sťažovateľke bolo spôsobilé vyvolať svojou nezákonnosťou upovedomenie o začatí exekúcie, nie nezákonné poverenie na vykonanie exekúcie.

Z príloh sťažnosti však ústavný súd zistil, že krajský súd nespochybnil nezákonnosť exekučného konania vedeného proti sťažovateľke (a následne aj jej nárok na náhradu škody) z dôvodu, že nesprávne poukázala na také rozhodnutie, ktoré jej škodu spôsobiť nemohlo, a pri posudzovaní jej nároku na náhradu škody sa nezameral na podrobné skúmanie toho, či nezákonnosť bola spôsobená poverením na vykonanie exekúcie, upovedomením o začatí exekučného konania alebo iným procesným postupom súdneho exekútora a exekučného súdu. Práve táto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu svedčí o želanej extenzívnej interpretácii zákona o zodpovednosti za škodu podanej krajským súdom. V aplikačnom výklade § 3 zákona o zodpovednosti za škodu, ktorý vykonal krajský súd, nezistil ústavný súd žiadnu neprípustnú reštrikciu. Námietky podané sťažovateľkou považoval za relevantné prostriedky nápravy a správne zhodnotil ich podanie ako neúčinné zistiac, že v dôsledku nevyužitia práva sťažovateľky na podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení konania o námietkach pre nezaplatenie súdneho poplatku okresný súd tieto námietky meritórne neprerokoval.

Sťažovateľka poukázala aj na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, pričom namietala, že krajský súd sa nezaoberal jednak otázkou, „*či vôbec možno priamo aplikovať zákon č. 58/1969 Zb., nakoľko nešlo o špeciálne zrušenie nezákonného rozhodnutia (poverenia)*“, ale aj ňou tvrdenými dôvodmi hodnými osobitného zreteľa podľa § 3 zákona o zodpovednosti za škodu.

K prvému dôvodu sťažovateľky ústavný súd odkazuje na už uvedenú časť odôvodnenia týkajúcu sa výkladu zákona o zodpovednosti za škodu.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia jasne vysvetlil prípady, ktoré podľa jeho právneho názoru napĺňajú znaky pojmu „*prípady hodné osobitného zreteľa*“ uvedeného v § 3 zákona o zodpovednosti za škodu. Argument sťažovateľky o nedostatku prostriedkov na zaplatenie súdneho poplatku za konanie o podaných námietkach z dôvodu zákazu nakladania s prostriedkami sťažovateľky na účtoch, ktorých bola majiteľkou, však neakceptoval, keď jednoznačne uviedol, že konanie o odvolaní proti uzneseniu o zastavení konania o námietkach pre nezaplatenie súdneho poplatku „*nie je spoplatnené a v rámci neho bolo možné žiadať aj oslobodenie od platenia súdnych poplatkov...*“. Krajský súd preto správne neposúdil dôvod nezaplatenia súdneho poplatku za konanie o námietkach v okolnostiach sťažovateľkinho prípadu ako hodný osobitného zreteľa.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu predstavuje podľa názoru ústavného súdu logický a vnútorne usporiadaný celok, ktorý dáva odpovede na všetky otázky majúce zásadný význam pre meritórne rozhodnutie. K tomu ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru (napríklad III. ÚS 209/04) vychádzajúcu z rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

Pokiaľ ide o nesúhlas sťažovateľky s nepripustením dovolania proti rozhodnutiu krajského súdu, ústavný súd uvádza, že je na úvahe odvolacieho súdu, či túto možnosť danú zákonom využije alebo nie. Predmet sporu a rozhodnutie o ňom krajský súd nepovažoval za otázku po právnej stránke zásadného významu, a tento jeho záver ústavný súd nie je oprávnený preskúmať. Pritom ústavný súd už nad rámec odôvodnenia poukazuje na prax všeobecných súdov, ktorá zastáva názor, že pripustenie dovolania odvolacím súdom nie je viazané na návrh účastníka konania a odvolací súd v prípade existencie takéhoto návrhu nie je ním viazaný (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. marca 2003, sp. zn. Obdo V 79/2000).

Z uvedených dôvodov sa už ústavný súd nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky formulovanými v petite jej sťažnosti a rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2008